

Lietas Nr. A43010913

SKA – 291/2015

SPRIEDUMS

Rīgā 2015.gada 15.jūnijā

.....
Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnesis J.Neimanis

tiesnese V.Krūmiņa

tiesnese R.Vīduša

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc AS „Drogas” pieteikuma par Konkurences padomes 2012.gada 14.decembra lēmuma Nr.E02-97 atcelšanu, sakarā ar AS „Drogas” kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 20.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja AS „Drogas” 2005.gada 31.augustā noslēdza ar SIA „Euro Cosmetics” piegādes līgumu. Saskaņā ar minēto līgumu SIA „Euro Cosmetics” piegādāja AS „Drogas” tālākai mazumtirdzniecībai „Drogas” veikalos sejas un ķermeņa kopšanas līdzekļus, dekoratīvo kosmētiku un smaržas.

[2] Ar Konkurences padomes 2012.gada 14.decembra lēmumu Nr.E02-97 (turpmāk – Lēmums) pieteicējas darbībās konstatēts Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 1., 2., 4. un 6.punktā noteikto aizliegumu pārkāpums un noteikts:

1) pienākums pieteicējai neietvert līgumos ar piegādātājiem un līdz 2013.gada 1.aprīlim no jau noslēgtajiem līgumiem ar piegādātājiem izslēgt netaisnīgus un nepamatotus līguma noteikumus attiecībā uz preču atdošanu atpakaļ, atlaižu piemērošanu, līguma noteikumus, kas paredz netaisnīgus un nepamatotus maksājumus par preču piegādi jaunatveramai mazumtirdzniecības vietai un kas paredz netaisnīgas un nepamatotas sankcijas par darījumu noteikumu pārkāpumu;

3) naudas sods Ls 18 967,75 apmērā.

[3] Pieteicēja iesniedza pieteikumu par administratīvā akta atcelšanu.

[4] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 20.augusta spriedumu pieteikums apmierināts daļēji. Ar tiesas spriedumu atcelts lēmums daļā par pieteicējai uzlikto naudas sodu. Pārējā daļā pieteikums noraidīts. Tiesas spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Konkurences padome pareizi secinājusi, ka pieteicēja kā mazumtirgotāja atrodas dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā. Pieteicējas veikalos esošais sortiments ir definējams kā „skaistumkopšanas, veselības, galantērijas un sadzīves” preču mazumtirdzniecība. Pārbaudot līdzīga sortimenta preču piedāvājumu „Dzintars”, „Douglas Latvia”, „Kolonna” un „Kristiana” veikalos, Konkurences padome pareizi secināja, ka šo veikalu piedāvājums aptver daudz mazāku preču kategoriju, līdz ar to tikai daļēji var aizvietot pieteicējas sortimentu. Konkurences padomes iegūtie un apkopotie salīdzinošie dati precīzi parāda, ka pieteicējai 2009. un 2010.gadā neapšaubāmi bija lielākais apgrozījums starp deviņiem salīdzinātajiem komersantiem, tuvāko sekotāju pieteicēja apsteidza četras reizes. Konkurences padome arī salīdzinājusi piecu komersantu skaistumkopšanas produktu veikalu platības 2010.gadā un pareizi secinājusi, ka pieteicējas veikalu platības un veikalu skaits ir būtiski lielāks starp salīdzinātajiem. Tādējādi, ņemot vērā realizētās produkcijas cenu līmeņu sadalījumu starp minētajiem komersantiem, kā arī ņemot vērā komersantu sniegtos viedokļus, veikalos pārdoto preču grupas un preču cenu diapazonu, ir secināms, ka SIA „Douglas Latvia”, „Kolonna” un SIA „Kristiāna” saimnieciskā darbība iepretim AS „Drogas” veikalu sortimenta piedāvājumam ir vērsta uz cita veida patērētāju auditoriju. Pareizs ir secinājums, ka minētais tāpat ir attiecināms arī uz „Oriflame” un „Avon” kā uz potenciāliem pieteicējas veikalu produkcijas aizvietotājiem, un būtiski, ka minēto zīmolu produkcijas izplatīšanas veids arī būtiski atšķiras no parastas preču pārdošanas veikalos, un šis apstāklis ir svarīgs no piegādātāju viedokļa.

[4.2] Lēmumā pareizi secināts, ka, vērtējot aizvietojamību no patērētāju (pieprasījuma) puses, aizvietojamība var būt tikai atsevišķās kategorijās atsevišķiem produktiem, kas pārklājās (gan pieteicējas, gan „Kolonna” veikalos pārstāvēta dažu vienu un to pašu ražotāju dekoratīvā kosmētika un dažas citas preces). Taču ievērojams skaits preču kategoriju nav sastopamas „Douglas Latvia” un „Kolonna” veikalos.

[4.3] Lēmumā pareizi novērtēta konkurence arī no piedāvājuma puses. Ņemot vērā preču cenu grupu atšķirības, salīdzinot ar pieteicējas preču cenu kategorijām un veikalu tīkla lielumu un izvietojumu Latvijas teritorijā, „Douglas Latvia” un „Kolonna” var tikai daļēji atzīt kā pieteicējas konkurentes. Savukārt „Kristiana” nav vērtējama kā pieteicējas konkurente ne no piedāvājuma, ne pieprasījuma puses. Tāpēc Konkurences padome pareizi secinājusi, ka gan no sortimenta, gan no kopējā apgrozījuma, gan preču iedalījuma cenu kategorijās, gan pieejas preču realizācijai (pasniegšanu patērētājiem) NACE koda grupā 47.75 – kosmētikas un tualetes piederumu mazumtirdzniecība specializētos veikalos – viedokļa neviens no citiem šajā koda grupā esošajiem mazumtirgotājiem nav tiešs vai līdzvērtīgs pieteicējas konkurents.

[4.4] Arī par piedāvājuma aizvietojamību specializētos viena ražotāja veikalos Konkurences padomes secinājumi ir izsvērti un pareizi. Tāda aizvietojamība starp attiecīgajiem piedāvājumiem pastāv tikai daļēji. Savukārt smaržu un kosmētikas specializēto veikalu lidostās, lidmašīnās un uz kuģiem un ārpus lidostu/ostu esošo veikalu piedāvājumi arī nav aizviejami, tāpat arī aptieku piedāvājums.

[4.5] Konkurences padome ir pareizi secinājusi, ka pieteicējas veikalu sortiments tikai daļēji pārklājas ar nespécializēto ikdienas patēriņa preču veikalu nepārtikas sortimentu, kā arī tikai daļēji un nenozīmīgi pārklājas ar specializēto parfimērijas un kosmētikas veikalu sortimentu. Līdz ar to nespécializēto ikdienas patēriņa preču veikalu un specializēto parfimērijas un kosmētikas veikalu rādītāji ir ņemami vērā pieteicējas iepirkumu varas izvērtēšanai. Padome ir izvērtējusi pieteicējas iepirkuma varu „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentā un pareizi norādījusi, ka iepirkuma vara galvenokārt tiek raksturota ar mazumtirgotāja apgrozījumu, jo mazumtirgotāja apgrozījums mazumtirdzniecībā ir ekvivalents tā veiktajam iepirkumam (to, ko iepircis no piegādātājiem, arī realizē savos veikalos). Pamatojoties uz ievāktajiem pierādījumiem par dažādu komersantu, kuri tiek uzskatīti par daļējiem pieteicējas konkurentiem, apgrozījumiem, Konkurences padome ir pareizi konstatējusi, ka pieteicējas apgrozījums „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentā ir ievērojams, salīdzinot ar citiem komersantiem. Padome pamatoti ņēmusi vērā, ka pieteicējai ir vislielākais veikalu skaits un to izvietojums aptver visu Latvijas teritoriju,

un pareizi tieši salīdzinājusi ar citiem komersantiem pieteicējas sortimentu, tā apgrozījumu, platības konkrētā piedāvājuma izvietojumam, piegādātāju skaitu, marku skaitu, kategoriju skaitu. Līdz ar to secinājums, ka veikalus, kuru sortimentā pamatā ir pārtikas preces, vai veikalus, kuru sortimentā ir būvniecības un mājas labiekārtošanas preces, konkrētajā izpētes lietā nevar uzskatīt par pieteicējas pietiekoši efektīviem konkurentiem, kopumā ir pareizs.

[4.6] Padome pamatoti no lietas materiālos esošajiem pierādījumiem konstatējusi, ka, lai gan daļa pieteicējas veikalos piedāvātā sortimenta var būt pieejama arī citos veikalos, tomēr šis sortiments citos veikalos nav tik plašs, vienkopus apvienojot mājokļa, ķermeņa kopšanai, dekoratīvās kosmētikas u.c. produktus. Līdz ar to Konkurences padomes uzskats, ka pieteicējas veikali ir vienīgie, kas Latvijas teritorijā piedāvā „skaistumkopšanas un sadzīves” preces tik daudzās kategorijās un tik plašā sortimentā, ir pareizs. Tādējādi Konkurences padome atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 5.punktam kā konkrētās preces tirgu ir pareizi noteikusi „skaistumkopšanas un sadzīves” preču mazumtirdzniecības tirgu.

[4.7] Konkrēto ģeogrāfisko tirgu Konkurences padome atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 3.punktam ir noteikusi Latvijas teritoriju, un tādējādi atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 4.punktam konkrētais tirgus ir „skaistumkopšanas un sadzīves” preču mazumtirdzniecība Latvijas teritorijā. Padome pareizi ņēmusi vērā, ka vienošanos par preču piegādi pieteicēja ar piegādātājiem slēdz centralizēti – par piegādi tās tīklam visā Latvijas teritorijā. Pieteicējas veikali ir visā Latvijas teritorijā. Padome pareizi pamatojusi, kāpēc iepirkuma konkrētais ģeogrāfiskais tirgus konkrētajā gadījumā nav nosakāms, pārsniedzot nacionālā tirgus robežas. Lietas izpēte veikta, pamatojoties uz konkrēta piegādātāja (sūdzības iesniedzēja) situāciju, un abi komersanti sadarbojās Latvijas teritorijas robežās. Turklāt Konkurences likuma 13.panta otrajā daļā ietvertais dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums attiecas tikai uz Latvijas teritoriju, un arī tāpēc konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir pareizi noteikts nacionālā tirgus robežās. Ņemot vērā minēto, saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētie iepirkumu tirgi, kuros izvērtēts piegādātāja tiesību aizskārums, ir pamatoti noteikts šāds: 1) sejas un ķermeņa kopšanas līdzekļu piegādes tirgus Latvijas teritorijā; 2) dekoratīvās kosmētikas piegādes tirgus Latvijas teritorijā; 3) dezodorantu piegādes tirgus Latvijas teritorijā; 4) dušas želejas, vannas putu, sāļu un ziepju tirgus Latvijas teritorijā.

[4.8] Lēmumā pareizi secināts, ka SIA „Euro Cosmetics” kā piegādātājs bija atkarīgs no pieteicējas, un līdz ar to atrast citu līdzvērtīgu aizvietojošu preču noieta

kanālu bija neiespējami. Turklāt, izvērtējot no citiem pieteicējas piegādātājiem iegūtās ziņas, secināms, ka piegādātāji vai nu izvairās sniegt konkrētas ziņas, baidoties zaudēt sadarbību ar pieteicēju, vai pieteicējas darbības vērtē kā agresīvas, preču realizāciju nodrošinot pārsvarā akciju ietvaros un paredzot dažādas mārketinga aktivitātes, kas rezultātā nepalielina pārdošanas apjomu un ir peļņu kavējoši faktori.

[4.9] Piegādātāju sniegtās ziņas pamatoti atzītas par ierobežotas pieejamības informāciju, ņemot vērā, ka Latvijas teritorijā nepastāv līdzvērtīgas alternatīvas sadarbībai ar pieteicēju konkrētajā tirgū.

[4.10] Lēmuma 6.1.punktā izvērsti analizēts Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 1.punkta pārkāpums pieteicējas darbībās. Padome pareizi norādījusi, ka pieteicējas un SIA „Euro Cosmetics” piegādes līgumā noteiktais, ka piegādātājs pieņem atgrieztās preces par cenu, kāda bija noteikta par pēdējo tāda paša artikula preču piegādes reizi, šajā punktā noteiktā cena, par kuru tiek atgrieztas preces, piegādātājam ir saistoša, un piegādātājam nav tiesību prasīt līguma atcelšanu pārmērīga zaudējuma dēļ, pirmkārt, skaidri apliecina atkarību no pieteicējas, un otrkārt, ir netaisnīgs, jo pieteicēja neuzņemas atbildību par savu tieši veicamo komercdarbību jeb par nepareizu noieta plānošanu. Ievērojot lietā konstatētos lielos atgrieztās preces apjomus, Konkurences padome pamatoti secinājusi, ka tieši pieteicēja veica iepirkumus no SIA „Euro Cosmetics”, nerēķinoties ar to, ka tik daudz preču, cik pasūtīts, var netikt pārdotas, kam pamats bija noslēgtā līguma noteikumi, kas neparedzēja pieteicējas atbildību. No lietas materiāliem izriet, ka kā preču atgriešanas pamats tiek norādīts „slikti pārdošanas rezultāti”, taču tas, kā to pareizi norādījusi Konkurences padome, saskaņā ar Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 1.punktu nedrīkst būt pamats dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā esošam uzņēmumam pieprasīt preču atgriešanu. Pieteicējas argumenti neatpēko secinājumu par pārkāpumu. Neapšaubāmi, piegādātās preces apjoms tiek noteikts, pusēm vienojoties, tomēr pārkāpums izpaužas apstākļi, ka pieteicēja piegādātājam uzspieda un piemēroja līguma nosacījumus par nepamatotu preču atgriešanu. Lietā nav objektīvi konstatējams, ka SIA „Euro Cosmetics” kā piegādātāja pieteicējai uzspieda pārāk lielu preču piegādi, pat ja SIA „Euro Cosmetics”, iespējams, nepamatoti paļāvās uz lielāka apjoma preču pārdošanu.

[4.11] Lēmuma 6.2.punktā izvērsti analizēts Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 2.punkta pārkāpums pieteicējas darbībās. Padome pamatoti secināja, ka pieteicēja piegādātājam uzspieda dažāda veida gan regulārus, gan vienreizējus ekonomiski nepamatotu atlaižu maksājumus. Proti, piegādes līguma 2.pielikuma 5.5.punkta noteikums bija nepamatots, netaisnīgs un ierobežojošs, jo ierobežoja

piegādātāja brīvību patstāvīgi noteikt piegādes cenu dažādiem sadarbības partneriem atbilstoši savas darbības stratēģijai; piegādes līguma 4.pielikuma 1. un 2.punkta noteikumos (1,5% un 5% bonusu) bija nepamatota prasība pret bonusa maksāšanu no piegādātāja puses, jo pieteicēja pretī nenodrošināja nekādu pakalpojumu. Kopumā bonusu sistēmu Konkurences padome atzinusi par komplicētu – apgrozījuma bonusu tika prasīti par mēneša apgrozījumu un pēc tam vēl par gadu, t.i., par vienu un to pašu realizāciju apgrozījuma bonuss tika prasīts vairākas reizes; pieteicējas piemērotās mārketinga atlaides uzskatāmas par netaisnīgām, jo pieteicējas mārketinga pasākumu efektivitāte un komerciālā nepieciešamība netika abpusēji vērtēta, uz ko norāda regulāri atgriezto preču daudzums, un mārketinga plānu pieteicēja noteica bez otras puses iesaistīšanas, kā arī mārketinga atlaides (t.sk. to apmērs) netika apspriestas un tika piemērotas vienpusēji vai arī uzspiestas situācijā, kad pašas pieteicējas nepareizas plānošanas un preču pasūtīšanas dēļ preču tirdzniecība bija nesekmīga, kas SIA „Euro Cosmetics” radīja papildu izmaksas. Līdz ar to pamatoti ir Konkurences padomes secinājumi, ka vairāku apgrozījuma bonusu maksājumu piemērošana/uzspiešana bija nepamatota, jo par vienu un to pašu realizēto apjomu bija pieprasīti bonusu vairākas reizes, kas faktiski tika izdarīts, sākumā pieprasot bonusus par mēneša apgrozījumu, bet pēc tam – kopā par periodu, kuru veidoja šie mēneši, un papildus vēl vienreizējos maksājumus. Pieteicējas argumenti objektīvi neietekmē padomes secinājumus, jo Konkurences padome pareizi ir vērtējusi tādu piegādes līguma nosacījumus, kādi faktiski bija spēkā.

[4.12] Lēmuma 6.3.punktā analizēts Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 4.punkta pārkāpums pieteicējas darbībās. Piegādes līguma 3.pielikuma 2.1.1.apakšpunktā bija noteikts, ka „jaunu vai pēc rekonstrukcijas Pasūtītāja veikala atvēršanas gadījumā Piegādātājs samaksā Pasūtītājam Ls 300,00 (trīs simti latu)”. Savukārt Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 4.punktā ir noteikts, ka dominējoša stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīga izmantošana izpaužas kā „netaisnīgu un nepamatotu maksājumu piemērošana vai uzspiešana par preču piegādi jaunatveramai mazumtirdzniecības vietai”. Tādējādi piegādes līguma 3.pielikuma 2.1.1.apakšpunkts ir uzskatāms par Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 4.punkta pārkāpumu. Lietā Konkurences padome turklāt pārbaudījusi, ka pieteicēja šo prettiesisko piegādes līguma nosacījumu izmantoja praksē, kas ir pretrunā pieteicējas norādītajam.

[4.13] Lēmuma 6.5.punktā izvērsti analizēts Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 6.punkta pārkāpums pieteicējas darbībās. Konstatējams, ka SIA „Euro Cosmetics” Konkurences padomei norādījusi arī atsevišķus nepatiesus faktus par tai

piemērotajām sankcijām. Tajā pašā laikā Konkurences padome to ir ņēmusi vērā, tomēr pamatoti konstatējusi piegādes līgumā paredzēto sodu nesamērību. Proti, vērtējot piegādes līgumā noteiktos sodu apmērus, piemērošanas kārtību un faktisko situāciju attiecībā uz līgumā noteikto sodu piemērošanas un aprēķināšanas kārtību, Konkurences padome pareizi secinājusi, ka sodi bija vienpusēji uzspiesti, nevienlīdzīgi, neproporcionāli, nepamatoti lieli, un atsevišķi sodu aprēķināšanas aspekti bija netaisnīgi, kas arī noveda pie tā, ka sodi kopumā bija pārmērīgi. Padome pareizi vērtējusi, ka sodu nesamērīgumu apliecina arī soda apjoms attiecībā pret SIA „Euro Cosmetics” nepiegādāto preču vērtību un pieteicējas potenciāli neiegūtās peļņas vērtību. Izvērtējot lietā iegūtās ziņas par faktiem, Konkurences padome pareizi secināja, ka praksē nepiegādātās preces vērtība un iespējamā peļņa no šo preču realizācijas bija nesamērīgi mazāka nekā pieteicējas noteiktais un piemērotais sods SIA „Euro Cosmetics” par preču nepiegādāšanu. Papildus Konkurences padome ņēmusi arī vērā, ka pieteicēja faktiski ignorēja SIA „Euro Cosmetics” centienus mainīt piegāžu procentuālo izpildītu normatīvu. Pieteicēja tās noteikto sodu sistēmu apzināti izmantoja, turpinot pasūtīt tās preces, par kurām tai jau bija zināms, ka tās nav SIA „Euro Cosmetics” noliktavā. Ņemot vērā minētos apsvērumus, pieteicējas līgumā ar SIA „Euro Cosmetics” noteiktā un faktiski piemērotā sodu sistēma ir uzskatāma par netaisnīgu sankciju piemērošanu attiecībā pret SIA „Euro Cosmetics” un ir uzskatāma par Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 6.punkta pārkāpumu. Pieteicējas argumenti, ka no lēmuma pamatojuma par piegādes līgumā noteikto līgumsodu netaisnību nav saprotams, kas tieši noteiktajos sodos ir netaisnīgs, nav pamatoti. Padome ir analizējusi piegādes līguma 2.pielikuma 6.1. un 6.2.punktu, un padomes secinājumi ir izklāstīti skaidri un saprotami. Savukārt tas, kādas sankcijas pieteicējai bija jāpiemēro, lai tās būtu uzskatāmas par taisnīgām un pamatotām, Konkurences padomei nav jānorāda.

[4.14] Pieteicējai tiesiskie pienākumi uzlikti pamatoti un ar pietiekošu skaidrību. Būtībā pieteicējai uzlikts pienākums ievērot pienākumus, kas tieši izriet no tiesību normām. Šāds pienākums izbeigt brīvai konkurencei kaitējošu darbību atbilst Konkurences likuma 14.panta pirmajai daļai.

[4.15] Lai noteiktu naudas soda apmēru, Konkurences padome izvērtējusi pārkāpumu, pamatojoties uz Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.796) kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura

noteikšanas pamatprincipiem. Noteikumu Nr.796 3.punktā noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Tā kā dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas pārkāpumu Konkurences padome konstatēja 2012.gada 14.decembrī, tad pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka naudas soda apmērs pareizi aprēķināts no tā 2011.gada neto apgrozījuma. Pieteicējas neto apgrozījums 2011.gadā saskaņā ar gada pārskatu bija Ls 37 935 505. Padome saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu vērtējusi pārkāpuma smagumu un ilgumu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu, nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā: pārkāpuma veidu; pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas; tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 15.punktu: „pēc pārkāpuma veida par vieglu pārkāpumu uzskata (..) dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgu izmantošanu (..)”. Padome pareizi vērtējusi, ka pieteicējas pārkāpums uzskatāms par vieglu pārkāpumu. Noteikumu Nr.796 18.1.apakšpunkts noteic, ka par vieglu pārkāpumu, kas izpaužas kā dominējoša stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīga izmantošana, pirmo reizi naudas soda apmēru nosaka līdz 0,03 %. Nosakot soda apmēru, Konkurences padome pamatoti piešķīrusi nozīmi apstāklim, ka pieteicējas pārkāpums pret SIA „Euro Cosmetics” ir veicinājis tās maksātnespēju, tātad izdarītajam pārkāpumam ir iestājušās sekas. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 16.punktu, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators, un/vai pārkāpumā tirgus dalībniekam bijusi aktīva vai pasīva loma. Lēmumā tika motivēts, ka pieteicējai bija aktīva loma pārkāpuma izdarīšanā, un tiesa tam piekrīt.

[4.16] Padomes atzinums, formāli atsaucoties uz pārkāpuma smagumu, pārkāpuma sekām un pieteicējas lomu pārkāpumā, ka naudas sods pieteicējai bija nosakāms 0,03 % apmērā no tās 2011.gada neto apgrozījuma, nav pietiekami motivēts, ņemot vērā, ka tas noteikts Noteikumu Nr.796 18.1.apakšpunktā noteiktajā maksimālajā apmērā. Padome nav pamatojusi, ka izskatāmajā lietā būtu tādi apstākļi, kas atšķirtu šo lietu no citām Konkurences padomes lietām, kur parasti maksimālā soda robeža netiek noteikta. Tādējādi pamatojuma trūkums ir iemesls noteikt pieteicējai naudas sodu saskaņā ar Noteikumu Nr.796 18.1.apakšpunktu zemāku par maksimālo robežu – 0,02 % apmērā no pieteicējas 2011.gada neto apgrozījuma. Savukārt aprēķinot soda apmēru par pārkāpuma ilgumu, Konkurences padome pareizi ņēmusi vērā, ka SIA „Euro Cosmetics” un pieteicējas līgums ir noslēgts 2005.gada 31.augustā, bet Konkurences likuma regulējums par dominējošo stāvokli mazumtirdzniecībā stājās spēkā 2008.gada

1.oktobrī, tādējādi pārkāpuma ilgums vispārīgi pareizi ir rēķināms no brīža, kad stājās spēkā Konkurences likuma regulējums līdz SIA „Euro Cosmetics” maksātnespējas pasludināšanas datumam, t.i., līdz 2009.gada 9.novembrim. Tādējādi kopējais pārkāpuma ilgums ir 1 gads, 1 mēnesis un 9 dienas. Ņemot vērā minēto, Konkurences padome pamatoti uzskatījusi, ka vispārīgi atbilstoši Noteikumu Nr.796 20.2.apakšpunktam pieteicējai naudas sodu būtu samērīgi paaugstināt par 0,006%. Līdz ar to tiktāl pieteicējai piemērojamajam naudas sodam bija jābūt 0,026% apmērā no 2011.gada neto apgrozījuma.

[4.17] Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 21.punktu Konkurences padome kopējo naudas soda apmēru var palielināt, ja pastāv vismaz viens no Noteikumu Nr.796 21.1.apakšpunktā uzskaitītajiem atbildību pastiprinošiem apstākļiem, t.i., tirgus dalībnieks tā paša veida pārkāpumu izdarījis atkārtoti, un Konkurences padome to ir konstatējusi un pieņēmusi attiecīgu lēmumu (21.1.1.), un tirgus dalībnieks kavē izmeklēšanu un slēpj izdarīto pārkāpumu (21.1.3.). Nav strīda, ka pieteicējai pārkāpums atklāts pirmo reizi. Padome naudas soda apmēru palielinājusi tāpēc, ka pieteicēja ir apzināti kavējusi izmeklēšanu un ilgstoši nav ar Konkurences padomi sadarbojusies lietas apstākļu noskaidrošanā. Sīkāk pieteicējas kavējošās darbības nav paskaidrotas. Šās izpētes lietas ietvaros pieteicējai saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁶pantu (noteica, ka par Konkurences padomes lēmumu vai amatpersonu likumīgo prasību nepildīšanu uzliek naudas sodu juridiskajām personām no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem) ar Konkurences padomes 2012.gada 3.janvāra lēmumu Nr.E02-1 uzlikts naudas sods piectūkstoš latu apmērā. Savukārt ar Konkurences padomes 2012.gada 19.janvāra lēmumu Nr.E02-5 par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 175.⁵panta pārkāpumu (noteica, ka par personu rīcībā esošās informācijas nesniegšanu Padomei pēc tās pieprasījuma noteiktā termiņā uzliek naudas sodu juridiskajām personām no piecdesmit līdz desmittūkstoš latiem) pieteicējai uzlikts naudas sods sešsimt latu apmērā. Lēmumi ir stājušies spēkā. Izvērtējot lēmuma Nr.E02-1 pamatojumu, redzams, ka tas ir tieši tas pats pamatojums, kas izmantots pārsūdzētajā lēmumā, piemērojot Noteikumu Nr.796 21.1.3.apakšpunktu naudas soda palielināšanai. Taču par šīm darbībām Konkurences padome jau ir izvēlējusies pieteicēju sodīt ar atsevišķu lēmumu. Dubultās sodīšanas nepieļaujamības princips aizliedz tiesāšanu un sodīšanu par otru nodarījumu, kas izceļas no tiem pašiem faktiem vai faktiem, kas pēc būtības ir tie paši (*sk. Satversmes tiesas 2012.gada 18.oktobra sprieduma lietā Nr.2012-02-0106 14.punktu*). Lai arī lēmumā tas pats nodarījums ņemts vērā vien kā pieteicējas atbildību pastiprinošs apstāklis, tas acīmredzami ir palielinājis soda naudas apmēru par

0,014 %, kas saskaņā ar dubultās sodīšanas nepieļaujamības principu nav atļauts. Ņemot vērā minēto, soda naudas apmērs nav noteikts tiesiski, kas ir pamats lēmuma atcelšanai daļā par pieteicējai noteikto soda naudu.

[4.18] Augstākā tiesa citā lietā norādījusi, ka, ja tiesa secina, ka sods ir nepieciešams, tādā gadījumā tiesa var uzdot iestādei atceltā soda vietā izdot jaunu administratīvo aktu par personas sodīšanu, norādot tiesas norādītos faktus un (vai) tiesiskos apsvērumus. No administratīvā procesa viedokļa uzskatāms, ka ar to tiek turpināts tas pats process, kas iestādē tika uzsākts, ierosinot administratīvo procesu. Ja lēmuma pieņemšanai noteikts noilguma termiņš, tajā netiek ieskaitīts administratīvā akta kontroles (apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas) periods (*sk. Augstākās tiesas 2011.gada 3.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-65/2011 14.punktu*). Ņemot vērā, ka pieteicējas darbībās tika konstatēts Konkurences likuma 13.panta otrās daļas 1., 2., 4. un 6.punktā noteiktais aizliegums, tās sodīšana ir paredzēta tiesību normā – Konkurences likuma 14.panta pirmajā daļā. Personas nesodīšana būtu pretrunā arī ar vienlīdzības principu pret citām personām, kuras pieļāvušas konkurences tiesību pārkāpumus, kā arī soda mērķi. Līdz ar to Konkurences padomei uzliekams pienākums atceltā soda vietā izdot jaunu administratīvo aktu par pieteicējas sodīšanu, ievērojot tiesas norādītos faktiskos un tiesiskos apsvērumus par soda naudas aprēķināšanu.

[5] Pieteicēja iesniegusi kasācijas sūdzību par tiesas spriedumu. Kasācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nepareizi piemērojusi Konkurences likuma 13.panta otro daļu. Tiesas sniegtais pamatojums dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā konstatējumam un apstākļu izvērtējums ir pretrunīgs un būtiski nepietiekams. Tiesa nepareizi noteikusi konkrēto mazumtirdzniecības tirgu. Tiesas spriedumā ietvertais izvērtējums ir pretrunīgs par mazumtirdzniecības vides identificēšanu, vai konkrētajā „skaistumkopšanas un sadzīves” preču mazumtirdzniecības vidē līdztekus pieteicējai iekļaujami nespecializētie ikdienas patēriņa preču lielveikali, kas darbojas „skaistumkopšanas un sadzīves” preču sektorā, piemēram, SIA „MAXIMA Latvija”, SIA „RIMI Latvia”, SIA „Palink” u.c. Mazumtirdzniecības vides noskaidrošanā kritisks ir tieši patērētāju uzskats par to, kuri mazumtirgotāji ir efektīvi aizvietojami, un tiesa ir pilnībā noraidījusi kā nepamatotu Konkurences padomes veikto analīzi, ka no patērētāju viedokļa pieteicējas veikali un nespecializētie ikdienas patēriņa preču veikali nav efektīvi konkurenti „skaistumkopšanas un sadzīves” preču mazumtirdzniecībā. Tajā pašā laikā tiesa pati nav noskaidrojusi patērētāju uzskatu par minēto jautājumu. Tiesa nav vērtējusi

pazīmes, kas raksturo iepirkuma tirgus un nav konstatējusi, ka pieteicējai piemīt iepirkuma vara attiecībā uz lietā definētajiem iepirkuma tirgiem. Tiesas sniegtais vērtējums par pieteicējas iepirkuma varu ir nepietiekams. Tiesas aplūkotās pazīmes attiecas uz lietā definētā mazumtirdzniecības tirgus izvērtējumu, kas spriedumā nav pareizi noteikts. Tāpēc, ciktāl šīs pazīmes izvērtētas, neņemot vērā nespecializēto ikdienas patēriņa preču mazumtirgotāju rādītājus attiecībā uz „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentu, šāds izvērtējums ir nepareizs. Tiesa nav noskaidrojusi nespecializēto ikdienas patēriņa preču mazumtirgotāju apgrozījumu „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentā laika periodā, kurā konstatēts pieteicējas dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecībā.

[5.2] Tiesas secinājums, ka pieteicējas apgrozījums „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentā ir ievērojams salīdzinājumā ar tās konkurentu apgrozījumiem konkrētajā preču segmentā un aptver arī nespecializēto ikdienas patēriņa preču mazumtirgotāju konkrēto apgrozījumu, ir nepamatots un no faktiem neizrietošs. Šajā ziņā tiesa ir pārkāpusi gan Administratīvā procesa likuma 103.panta otro daļu, gan Administratīvā procesa likuma 154.panta pirmo daļu.

[5.3] Tiesa nav vispusīgi un atbilstoši „piegādātāja atkarības” jēdziena skaidrojumam izvērtējusi pušu savstarpējo ekonomisko varu, proti, izvērtējusi, vai starp pieteicēju un SIA „Euro Cosmetics” pastāv ievērojama atšķirība spējā abpusēji izdevīgi vienoties. Tiesa SIA „Euro Cosmetics” atkarību no pieteicējas pamato ar vienu vienīgu pazīmi, proti, ar SIA „Euro Cosmetics” pieteicējas veikalos realizēto preču apjoma īpatsvaru pret SIA „Euro Cosmetics” kopējo tirdzniecības vietās realizēto preču īpatsvaru. Nenoliedzot, ka šī pazīme ir nozīmīga piegādātāja atkarības izvērtējumā, tomēr tās izvērtējums pats par sevi nav pietiekams, jo šī pazīme neko nepasaka nedz par pieteicējas atkarības apmēru no SIA „Euro Cosmetics” konkrēto preču piegādēs, nedz arī par pieteicējas un SIA „Euro Cosmetics” savstarpējās ekonomiskas varas atšķirību jeb līdzsvaru to līgumattiecību ietvaros. Citiem vārdiem, spriedumā iztrūkst abu pušu ekonomiskās varas salīdzinājums to savstarpējo līgumattiecību ietvaros, kas nepieciešams piegādātāja atkarības Konkurences likuma 13.panta otrās daļas izpratnē konstatēšanai.

[5.4] Tiesa atsaucas uz informāciju un pierādījumiem, kas nav bijuši pieteicējai pieejami, pamatojoties uz šādai informācijai piešķirto ierobežotas pieejamības informācijas statusu. Cita starpā, šāda informācija ietver apgrozījuma/iepirkuma datus par komersantiem, kas spriedumā norādīti kā daļēji pieteicējas konkurenti; informāciju par cenu un preču atšķirībām starp pieteicējas un

atsevišķiem specializētiem skaistumkopšanas un sadzīves preču mazumtirgotājiem; citu (bez SIA „Euro Cosmetics”) pieteicējas piegādātāju sniegto informāciju par šādu piegādātāju iespējamo atkarību no pieteicējas u.c. Apstākļi, ka pieteicējai ir bijusi liegta piekļuve informācijai un pierādījumiem, ar kuriem tiesa pamatojusi pieteicējas atrašanos dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā un šāda stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, ir pieteicējas tiesību uz tiesas aizsardzību, kā arī procesuālā taisnīguma principa pārkāpums. Respektējot citu uzņēmumu komercnoslēpumu, pieteicējai tomēr ir jābūt iespējai paust viedokli par visu tādu faktu patiesumu un attiecināmību uz lietu, kurus Konkurences padome un tiesa izmantojusi, lai pamatotu savu viedokli par pieteicējas atrašanos dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā attiecībā pret SIA „Euro Cosmetics” un dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā pārkāpuma esamību pieteicējas darbībās. Šādas tiesības uz aizstāvību un piekļuvi lietas materiāliem garantē Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41.panta otrās daļas „a” un „b” punkti. Attiecīgi, ciktāl lietas materiālos ir informācija par faktiem, kas izmantoti lēmuma un sprieduma pieņemšanā, bet nebija pieejami pieteicējai aizstāvības nodrošināšanai, tad šāds piekļuves lietas materiāliem un pieteicējas tiesību uz aizstāvību ierobežojums pats par sevi ir pamats sprieduma atcelšanai (procesuālā taisnīguma principa pārkāpums; arī sk. Eiropas Savienības Tiesas 2011.gada 25.novembra sprieduma lietā Nr.C-110/10 *P Solvay* 52.–55.punktu).

[5.5] Tiesa ir nepamatoti secinājusi, ka pieteicējas sodīšana ir „nepieciešama” Administratīvā procesa likuma 253.panta sestās daļas izpratnē. Saskaņā ar Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta judikatūru Administratīvā procesa likuma 253.panta sestā daļa var tikt piemērota vienīgi gadījumā, ja faktiskie apstākļi ir tādi, ka situācija nevar iztikt bez attiecīga tiesiskā regulējuma – nelabvēlīga administratīvā akta. Lietas faktiskie apstākļi pierāda, ka soda uzlikšana šajā gadījumā nebūtu nedz lietderīga, jo sabiedrības interesēm tiesā nav apdraudējuma, nedz tiesiski pamatota, jo tiesa konstatēja tikai „vieglu” konkurences tiesību pārkāpumu.

[6] Konkurences padome sniegusi turpmāk minētos paskaidrojumus.

[6.1] Konkrētais tirgus – skaistumkopšanas un sadzīves preču mazumtirdzniecības tirgus Latvijā – definēts pareizi. Tā noteikšana atbilst Konkurences padomes un Eiropas Komisijas praksei.

[6.2] Pieteicējas iebildumi par definētā tirgus dalībnieku sastāvu nav pamatoti, jo nespecializēto ikdienas plaša patēriņa preču veikalu sortiments tikai daļēji pārklājas

ar pieteicējas veikalos piedāvāto specializēto skaistumkopšanas un sadzīves preču klāstu, kas liedz tos uzskatīt par efektīviem konkurentiem.

[6.3] Konkurences likuma 13.panta otrā daļa neprasa ne mazumtirdzniecības tirgu, ne iepirkuma tirgu definēt atbilstoši 13.panta pirmās daļas piemērošanas standartam. Dominējošs stāvoklis mazumtirdzniecībā var tikt konstatēts arī pilnībā konkurētspējīgā tirgū ar daudziem tirgotājiem. Tiesa pareizi atzinusi, ka pieteicēja atradusies dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā, jo to pamato pieteicējas tirgus pozīcijas, plašais veikalu tīkls, piedāvātais preču sortiments un tikai daļēja aizvietojamība ne tikai no nespecializētiem, bet arī no specializētiem skaistumkopšanas un sadzīves preču veikaliem.

[6.4] Tiesa pareizi noteikusi pieteicējas iepirkuma varu un iepirkumu tirgu, kuros izpaudās pieteicējas piemērotie netaisnīgie un nepamatotie darījuma noteikumi un SIA „Euro Cosmetics” tiesisko interešu aizskārums. Precīzai iepirkuma tirgus preces vai ģeogrāfiskās teritorijas noteikšanai nav izšķirošas nozīmes, it īpaši saistībā ar piegādātāju atkarības noteikšanu. Iepirkuma tirgus tiek noteikts, lai identificētu dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā izmantošanas rezultātā ietekmēto konkurences vidi. Konkurences kavēšana iepirkuma tirgū dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā izmantošanas rezultātā rodas neatkarīgi no tā, cik plaši ir definēts konkrētais preces vai ģeogrāfiskais tirgus. Arī katra piegādātāja atkarība iepirkuma tirgū nav obligāta dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā tirgus varas konstatēšanai.

[6.5] Tiesa pareizi konstatēja SIA „Euro Cosmetics” atkarību no pieteicējas, balstoties uz konkrētiem pierādījumiem: piegāžu īpatsvaru, grūtībām aizvietot piegādes ar citiem noieta kanāliem vai tirgotājiem, maksātspējas iestāšanos. Tiesa ievēroja arī citu piegādātāju atkarību no pieteicējas.

[6.6] Pieteicējas tiesību iepazīties ar lietas materiāliem ierobežojums atbilst Informācijas atklātības likumam un Konkurences likumam, jo iestādēm ir pienākums aizsargāt informāciju, kura ir citu tirgus dalībnieku komercnoslēpums. Pieteicēja nav arī pamatojusi, kādā veidā piekļuve informācijai varēja ietekmēt tās tiesības uz aizstāvību un kā ierobežojums varēja novest pie nepareiza tiesas sprieduma.

[6.7] Tiesa pamatoti apsvērusi nepieciešamību uzdot iestādei izdot jaunu administratīvo aktu, ar kuru tiktu noteikts piemērojamais naudas sods.

Motīvu daļa

[7] Konkurences likuma 13.panta otrajā daļā noteikts, ka dominējošā stāvoklī mazumtirdzniecībā atrodas tāds tirgus dalībnieks vai vairāki tādi tirgus dalībnieki, kas, ņemot vērā savu iepirkuma varu pietiekami ilgā laika posmā un piegādātāju atkarību konkrētajā tirgū, spēj tieši vai netieši piemērot vai uzspiest piegādātājiem netaisnīgus un nepamatotus noteikumus, nosacījumus vai maksājumus un var kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū Latvijas teritorijā.

[8] Lai piemērotu minēto tiesību normu, ir jānosaka: 1) konkrēto mazumtirdzniecības tirgu, kurā tiek konstatēts dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecībā un 2) konkrēto iepirkuma mazumtirdzniecības tirgu, kurā tiek konstatēta dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas rezultātā negatīvi ietekmēta konkurences struktūra.

Tātad ir analizējama konkrētā tirgus struktūra.

[9] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norādījusi, ka tiesa nepareizi noteikusi konkrēto mazumtirdzniecības tirgu („skaistumkopšanas un sadzīves” preču tirgu), taču nav konkretizējusi, kā šāda nepareizība izpaudusies.

[10] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norādījusi, ka tiesa sniegusi pretrunīgus argumentus par konkrētā mazumtirdzniecības tirgus dalībniekiem. Augstākā tiesa pretrunas tiesas izvērtējumā nesaskata. Tiesa skaidri norādījusi, ka, lai gan daļa pieteicējas veikalos piedāvātā sortimenta var būt pieejama arī citos veikalos [nespecializēto ikdienas patēriņa preču veikalu (SIA „MAXIMA Latvija”, SIA „RIMI Latvia”, SIA „Palink”, SIA „cenuklubs.lv”, SIA „Depo DIY”) un specializēto parfimērijas un kosmētikas veikalos („Kristiana”, „Kolonna”, „Douglas Latvia” veikali)], tomēr šis sortiments citos veikalos nav tik plašs, vienkopus apvienojot mājokļa, ķermeņa kopšanai, dekoratīvās kosmētikas u.c. produktus. Pieteicējas apgrozījums „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentā ir ievērojams, salīdzinot ar citiem iepriekšminētajiem komersantiem. Tādējādi iepriekšminētos veikalus, kuru sortimentā pamatā ir pārtikas preces, vai veikalus, kuru sortimentā ir būvniecības un mājas labiekārtošanas preces, konkrētajā izpētes lietā nevar uzskatīt par pieteicējas pietiekoši efektīviem konkurentiem. Tātad tiesa precīzi norādījusi, ka ir pamatots Konkurences padomes secinājums par pieteicējas dominējošo stāvokli konkrētajā

mazumtirdzniecības tirgū. Nav pamatots pieteicējas arguments, ka lietā būtu izšķiroši nozīmīgs patērētāju uzskats par iepriekšminēto mazumtirgotāju aizvietojamību. Lietā nozīme ir tirgus dalībnieka konkrētajai pozīcijai konkrētajā tirgū, kas veidojas no dažādiem tirgus varas izmērāmiem parametriem.

[11] Pieteicēja norāda, ka tiesa pieļāvusi kļūdas konkrētā iepirkuma mazumtirdzniecības tirgus izvērtēšanā, aprobežojoties ar pieteicējas un konkurentu apgrozījuma un veikalu izvietojuma noteikšanu, bet vajadzējis arī vērtēt tirgus koncentrācijas līmeni, piegādātāju skaitu, piegādātāju iespējas pārorientēt piegādes uz citiem noieta kanāliem un ģeogrāfiskiem tirgiem, tirgus lielumus, pieteicējas daļu konkrēto produkta grupu iepirkumā.

Pieteicēja uzskata, ka tiesas sniegtais vērtējums ir klaji nepietiekams, bet nepamato, kā konkrētie fakti būtu ietekmējuši tiesas sprieduma rezultātu, t.i, vai šo faktu noskaidrošanas gadījumā secinājums par pieteicējas iepirkuma varu kļūtu nepareizs.

[12] Pieteicēja norāda, ka tiesa nav noskaidrojusi nespécializēto ikdienas patēriņa preču mazumtirgotāju apgrozījumu „skaistumkopšanas un ‘sadzīves’” preču segmentā laika periodā, kurā konstatēts pieteicējas dominējošais stāvoklis mazumtirdzniecībā, un ka izdarījusi secinājumus par pieteicējas ievērojamo apgrozījumu bez pierādījumiem.

Tiesas secinājums par pieteicējas apgrozījuma „skaistumkopšanas un sadzīves” preču segmentā ievērojamo lielumu ir izdarīts, pārbaudot pierādījumus par nespécializēto ikdienas patēriņa preču mazumtirgotāju tirgto preču īpatsvaru pārtikas un nepārtikas preču grupās, plauktu apjomu pa preču grupām (un to proporciju), „skaistumkopšanas un sadzīves” preču pārdošanas īpatsvaru, pircēju paradumiem. Lai arī tie ir tikai netieši pierādījumi, tomēr ar tiem ir pietiekami, lai izdarītu novērtējumu, kopsakarā ar citiem pierādījumiem, par tendencēm un indikācijām, kas norāda uz pieteicējas vietu „skaistumkopšanas un sadzīves” preču tirgū.

[13] Nav pamatoti pieteicējas argumenti, kas vērsti uz tiesas secinājuma par pieteicējas iepirkuma varas, kas izpaudusies pret SIA „Euro Cosmetics”, konstatējuma apšaubīšanu. Lietā tiesa konstatējusi, ka pieteicēja bijusi SIA „Euro Cosmetics” galvenais sadarbības partneris preču pārdošanā, kurpretim pārējie – nenozīmīgi. Tāpat tiesa konstatējusi, ka pieteicējas un SIA „Euro Cosmetics” piegādes līguma noteikumi bijuši tādi, kas atklāj SIA „Euro Cosmetics” pilnīgu atkarību no pieteicējas (jeb citiem

vārdiem – pieteicējas iepirkuma varu). Kopsakarā ar iepriekšminēto, jāievēro arī SIA „Euro Cosmetics” maksātnespējas iestāšanās fakts, kā arī tiesas konstatētās citu piegādātāju bailes atklāt sadarbības faktus ar pieteicēju un pieteicējas agresīvo rīcību tirgū, kas kaitē piegādātājiem.

[14] Pieteicējas arguments par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, jo tai ierobežota piekļuve pie lietā esošās informācijas, kurai noteikts ierobežotas pieejamības statuss dēļ tās komercnoslēpuma, ir nepareizs. Pieteicēja atsauca uz Eiropas Savienības Tiesas 2011.gada 25.novembra spriedumu lietā Nr.C-110/10 *P Solvay*, 52.–55.punktu, lai gan tie attiecināmi uz pilnīgi citu situāciju – tiesībām uz aizstāvību, ja dokumenti nozaudēti.

Uz pieteicējas argumentu atbild Eiropas Savienības Tiesa citētajā lietā 49.punktā (un šajā punktā arī minētajā pastāvīgajā Tiesas judikatūrā), uz kuru pieteicēja neatsauca, un tieši: *„tiesības piekļūt lietas materiāliem paredz, ka Komisija attiecīgajam uzņēmumam sniedz iespēju veikt visu izmeklēšanas lietā esošo dokumentu, kas varētu attiekties uz šī uzņēmuma aizstāvību, pārbaudi. Tas attiecas gan uz apsūdzošiem dokumentiem, gan arī uz attaisnojošiem dokumentiem, izņemot citu uzņēmumu komercnoslēpumus, Komisijas iekšējos dokumentus un citu konfidenciālu informāciju”*.

Tiesības uz pieeju lietas materiāliem un aizstāvību var ierobežot, ja tam ir leģitīms mērķis. Konkurences lietās tiesības iepazīties ar lietas materiāliem var ierobežot, ja tie satur komercnoslēpumu, t.i., ir aizsargājamas citu tirgus dalībnieku pamatotās intereses.

[15] Pieteicēja apšaubā Administratīvā procesa likuma 253.panta sestās daļas pareizu piemērošanu, jo soda uzlikšana šajā gadījumā nebūtu nedz lietderīga, jo nav apdraudējuma sabiedrības interesēm, nedz tiesiski pamatota, jo tiesa konstatēja tikai „vieglu” konkurences tiesību pārkāpumu. Jāievēro, ka Konkurences likuma 14.panta pirmā daļa noteic obligātu tiesisko seku piemērošanu dominējošā stāvokļa mazumtirdzniecībā ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā. Šāda rīcība apdraud brīvu konkurenci, kurš ir Konkurences likuma mērķis un sabiedrības vispārējā interese.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu,
Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2014.gada 20.augusta spriedumu,
bet AS „Drogas” kasācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis	(paraksts)	J.Neimanis
Tiesnese	(paraksts)	V.Krūmiņa
Tiesnese	(paraksts)	R.Vīduša

NORAKSTS PAREIZS

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta

tiesnesis J.Neimanis

Rīgā 2015.gada 15.jūnijā

